

Analýza vplyvov na životné prostredie

V prípade, že je predkladaný materiál posudzovaný podľa Zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov (EIA/SEA), tak nie je nutné vyplňať túto analýzu. Proces EIA/SEA nahrádza Analýzu vplyvov na životné prostredie podľa Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov. Túto informáciu je potrebné uviesť v Doložke vybraných vplyvov a v Poznámkach uviesť odkaz na proces. Pred predložením do PPK je však nutné mať Záverečné stanovisko z EIA/SEA procesu.

5.1 Ktoré zložky životného prostredia (najmä klimatickú zmenu, ovzdušie, voda, horniny, pôda, organizmy) budú predkladaným materiálom ovplyvnené, a aký bude ich vplyv?

(Typ, veľkosť a rozsah vplyvu. Popíšte základné vplyvy na jednotlivé zložky životného prostredia)

Predkladaný materiál bude mať pozitívny vplyv na životné prostredie, spočívajúci v zákaze ukladania neupraveného komunálneho zmesového odpadu na skládku odpadov v súlade so Smernica Rady 1999/31/ES z 26. apríla 1999 o skládkach odpadov.

Zákaz ukladania neupraveného zmesového komunálneho odpadu (vrátane zákazu skládkovania nespracovaného biologicky rozložiteľného odpadu) bude pozitívne vplyvať na znižovanie emisií skládkových plynov a znižovanie znečisťovania ovzdušia.

Podľa Oznámenia Európskej Komisie o stratégii EÚ na zníženie emisií metánu zo dňa 14.10.2020 sú hlavným identifikovaným zdrojom metánu v odvetví odpadového hospodárstva nekontrolované emisie skládkového plynu na skládkach, spracovanie čistiarenského kalu a únik metánu zo zariadení na výrobu bioplynu v dôsledku nevyhovujúceho konštrukčného riešenia alebo nedostatočnej údržby. Emisie zo skládkovania odpadu sa v roku 2017 vďaka striktnejšiemu dodržiavaniu európskej legislatívy znížili o 47 % v porovnaní s rokom 1990. K zníženiu emisií prispelo najmä presmerovanie biologicky rozložiteľného odpadu na iné spôsoby spracovania odpadu, ktoré sú v hierarchii odpadového hospodárstva na vyššej úrovni (kompostovanie, či anaeróbna digestcia) a tiež zabezpečenie stabilizácie biologicky rozložiteľného odpadu pred jeho zneškodnením.

Zvýšenie využitia recyklovateľných materiálov, ktoré budú získané v procese úpravy zmesového komunálneho odpadu, zároveň pomôže šetriť prírodné zdroje opätovným využívaním materiálov namiesto stálej ťažby nových a zároveň zníži spotrebu energie a emisie skleníkových plynov, pretože výroba nových materiálov z recyklovaných materiálov si vyžaduje menej energie.

5.1.1 Vplyvy na ovzdušie (množstvo očakávaných navýšených alebo ušetrených emisií ovzdušie znečisťujúcich látok):

Predkladaný materiál predpokladá pozitívne vplyvy na ovzdušie, spočívajúce v znižovaní emisií skleníkových a skládkových plynov. Pri skládkovaní organického odpadu vzniká skládkový plyn, ktorého najvýznamnejšou zložkou je metán (CH₄), ktorý je z hľadiska globálneho otepľovania 21x horší ako oxid uhličitý (CO₂). Z každej tony zmesového odpadu vznikne 100 až 300 m³ skládkového plynu. Pred uložením zmesového odpadu na skládku odpadov je preto potrebná jeho stabilizácia, ktorá sa v zmysle predloženého návrhu bude vykonávať prostredníctvom mechanicko –

biologickej úpravy odpadov.
<p>5.1.2 Vplyvy na vodu vrátane odpadových vôd (<i>množstvo pitnej a úžitkovej vody, akým spôsobom a odkiaľ budú vodné zdroje získavané, množstvo a spôsob likvidácie/nakladania s odpadovými vodami a pod.</i>):</p> <p>Návrh nepredpokladá vplyvy na vodu (vrátane odpadových vôd).</p>
<p>5.1.3 Vplyvy na pôdu a horninové prostredie:</p> <p>Návrh nepredpokladá vplyvy na pôdu a horninové prostredie.</p>
<p>5.1.4 Vplyvy na organizmy:</p> <p>Návrh nepredpokladá vplyvy na organizmy.</p>
<p>5.1.5 Vplyvy na odpady (<i>koľko akého druhu odpadu bude prijatím a realizovaním predkladaného materiálu produkované, ako s ním bude nakladané a ako prispeje materiál k rozvoju a posilneniu obehovej ekonomiky</i>):</p> <p>Predkladaný materiál bude pozitívne vplývať na rozvoj obehovej ekonomiky. Úprava zmesového komunálneho odpadu pred skládkovaním podporuje obehové hospodárstvo, v ktorom sa materiály opätovne používajú a recyklujú, čím sa znižuje potreba surovín a podporuje udržateľnosť.</p>
<p>5.2 Bude mať predkladaný materiál vplyv na chránené územia a ak áno, aký?</p>
<p><i>Popíšte typ, veľkosť a rozsah vplyvu. Popíšte na ktoré chránené územia môže mať predkladaný materiál vplyvy (Natura 2000, národné parky, CHKO a pod.) Do ktorých stupňov ochrany bude predkladaný materiál zasahovať.</i></p> <p>Predkladaný materiál nepredpokladá žiadny vplyv na chránené územia Natura 2000.</p>
<p>5.3 Bude mať predkladaný materiál vplyv na zmenu klímy a ak áno, aký? (typ, veľkosť a rozsah vplyvu).</p>
<p><i>Popíšte, akým spôsobom (pozitívne, negatívne) sa bude predkladaný materiál podieľať na znižovaní emisií skleníkových plynov a na adaptácii na zmenu klímy.</i></p> <p>Predkladaný materiál predpokladá pozitívne vplyvy na zmenu klímy, keďže úprava zmesového komunálneho odpadu pred skládkovaním pomôže znížiť emisie skleníkových a skládkových plynov.</p>
<p>5.4 Bude mať predkladaný materiál vplyvy na životné prostredie presahujúce štátne hranice? (ktoré zložky a ako budú najviac ovplyvnené)?</p>
<p><i>Popíšte typ, veľkosť a rozsah cezhraničných vplyvov.</i></p> <p>Predkladaný materiál v nadväznosti na pozitívne vplyvy na zmenu klímy predpokladá pozitívne vplyvy na životné prostredie, presahujúce štátne hranice.</p>

5.5 Aké opatrenia budú prijaté na zmiernenie negatívneho vplyvu na životné prostredie?

Uveďte konkrétne všetky kompenzačné opatrenia, ktoré budú prijaté na zmiernenie uvádzaných vplyvov.

Vzhľadom na to, že predkladaný materiál nezakladá negatívne vplyvy na životné prostredie, nepredpokladá sa prijatie žiadnych opatrení, zameraných na zmiernenie týchto negatívnych vplyvov.

Metodický postup pre analýzu vplyvov na životné prostredie

Najvýznamnejšou časťou v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie je posudzovanie vplyvov na jednotlivé zložky životného prostredia, chránené územia, najmä národné parky, chránené krajinné oblasti, navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu a súvislú európsku sústavu chránených území (Natura 2000). Pri posudzovaní vplyvov sa predovšetkým hodnotia závažné vplyvy, ktoré sa podieľajú na zmene kvality životného prostredia vplyvom implementácie predkladaného materiálu.

Rozlišujeme nasledujúce typy vplyvov:

- priamy environmentálny vplyv je zmena v životnom prostredí, ktorá je vyvolaná bezprostredným uplatňovaním predkladaného materiálu,
- sekundárny alebo nepriamy environmentálny vplyv je zmena prvku životného prostredia spôsobená zmenou iného prvku,
- kumulatívny vplyv je vplyv na životné prostredie, ktorý možno očakávať v dôsledku pôsobenia vplyvu uplatňovania predkladaného materiálu, ak je tento vplyv vo vzájomnej funkčnej a časovej súvislosti s vplyvom všetkých doterajších, súčasných a plánovaných aktivít. Kumulatívny vplyv vzniká, keď napr. niekoľko zmien s nepatrným vplyvom má spolu významný vplyv, alebo keď niekoľko samostatných vplyvov predkladaného materiálu (napr. hluk, prach, vzhľad) má spoločný vplyv,
- synergia environmentálnych vplyvov je znásobovanie účinku kumulatívnych environmentálnych vplyvov na životné prostredie,
- pozitívny vplyv predstavuje zmenu stavu prvkov životného prostredia, ktorá zlepšuje podmienky života (napr. človeka, rastlín, živočíchov) a kvalitu ďalších zložiek životného prostredia (napr. voda, pôda, horninové prostredie, ovzdušie),
- negatívny vplyv predstavuje zmenu stavu prvkov životného prostredia, ktorá zhoršuje podmienky života (človeka, rastlín, živočíchov) a kvalitu ďalších zložiek životného prostredia (napr. voda, pôda, horninové prostredie, ovzdušie).

Pri posudzovaní vplyvov sa postupuje nasledovne:

- vykoná sa základné určenie významných vplyvov (priame, nepriame),
- urobí sa výber vhodnej metódy na prognózu vplyvov (odhad),
- určí sa druh vplyvu (napr. trvalý, dočasný, pozitívny, negatívny, pravdepodobný, nepravdepodobný, krátkodobý, strednodobý, dlhodobý, sekundárny, kumulatívny, synergický),
- určí sa veľkosť vplyvu (napr. veľký, stredný, malý), bolo by vhodné uviesť škálu na základe ktorej sa určila veľkosť vplyvu, doba pôsobenia a pod. (napríklad v percentách),
- určí sa plošný rozsah vplyvu (napr. ohraničenie oblasti s negatívnym zdrojom napr. hluku, znečistenia ovzdušia),
- opíšu sa tie zložky životného prostredia, ktoré budú predpokladaným vplyvom najviac ovplyvnené (zložky citlivé na zmenu), a vykoná sa podrobnejšie zistenie vzájomných vzťahov (príčinné reťazce),
- zhodnotí sa environmentálna významnosť vplyvu (na základe zohľadnenia veľkosti a plošného rozsahu vplyvu, počtu dotknutých obyvateľov, citlivosti a zraniteľnosti územia),
- vykoná sa opis dôsledku zmeny sledovanej zložky životného prostredia na celkový charakter životného prostredia dotknutého územia.

- v prípade prepojenia aj s inými reguláciami, sa uvedú tie, v spojení s ktorými bude mať predkladaný materiál predpokladaný významný vplyv na zložky životného prostredia; uvedie sa, na ktorú zložku životného prostredia a ako.
- v prípade negatívneho vplyvu na životného prostredia sa uvedie, aké opatrenia budú prijaté na jeho zmiernenie.

Pri posudzovaní vplyvov predkladaného materiálu na životné prostredie je potrebné zamerať sa na to, aby sa v prehľadnej forme a pomerne rýchlou a jednoduchou metódou určili všetky závažné súvislosti vplyvov predkladaného materiálu na životné prostredie a možné trendy vývoja územia s uplatňovaním predkladaného materiálu a bez predkladaného materiálu. Pre tento účel sa využívajú rôzne metódy posudzovania. Pri výbere metód pre posudzovanie vplyvu na životné prostredie odporúčame prihliadať na nasledovné body:

- je metóda schopná účelne usporiadať, analyzovať a prezentovať informácie,
- druhy sledovaných vplyvov,
- ktoré zložky životného prostredia sú posudzované,
- aká je dostupnosť, kvalita a rozsah základných dát (v Analýze vplyvov treba uviesť aj zdrojové dáta poprípade vykonané analýzy),
- dostupnosť odborných poznatkov.

Kvalita procesu posudzovania vplyvov predkladaného materiálu na životné prostredie závisí od mnohých faktorov:

- od výberu členov pracovného kolektívu, ktorý bude posudzovanie vplyvu predkladaného materiálu na životné prostredie vykonávať,
- od získania vhodných informácií,
- od použitia efektívnych prognostických techník,
- od konzultácií a integrácií zistení pri vypracúvaní predkladaného materiálu a pod.

Zdroje informácií

Pri procese posudzovania vplyvu na životné prostredie je možné získať informácie a údaje na:

- [Ministerstve životného prostredia Slovenskej republiky](#),
- orgánoch štátnej správy starostlivosti o životné prostredie ([Slovenská inšpekcia životného prostredia](#), [okresné úrady](#), odbory starostlivosti o životné prostredie),
- odborných organizáciách v zriaďovacej pôsobnosti Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky (napr. [Slovenská agentúra životného prostredia](#), [Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky](#), [Slovenský hydrometeorologický ústav](#), [Výskumný ústav vodného hospodárstva](#), [Štátny geologický ústav Dionýza Štúra](#), [Inštitút environmentálnej politiky](#), atď.),
- vysokých školách s environmentálnym zameraním,
- inštitúciách a organizáciách s environmentálnym zameraním.

Ďalšie informácie potrebné pre posúdenie vplyvov navrhovaného materiálu na životné prostredie je možné získať v:

- Štatistických ročenkách,
- [Vestníkoch Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky](#),
- odborných publikáciách a časopisoch zameraných na ochranu a tvorbu životného prostredia,
- ročných [Správach o stave životného prostredia Slovenskej republiky](#),
- Záverečných správach z výskumných úloh riešiacich problematiku ochrany a tvorby životného prostredia a pod.
- Technické usmernenie k odolnosti infraštruktúry proti zmene klímy v programovom období 2021-2027. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/HTML/?uri=OJ:C:2021:373:FULL&from=EN>